

даем имената на български градчета⁴. На коя карта са изписани заедно имената на европейски градове и странните названия на селища от Острова? След седем години странстване по Испания, Швеция и Норвегия един от авторите (с още по-странни от градчетата имена) би желал да се завърне в „своя роден край“ (с. 141–144), но къде всъщност е разположен този Остров, който граматиката на книгата изписва с главна буква, сякаш го именува?

Докато въпросите се натрупват, нека четем текста с внимание към детайлите и забележим, че в цитираното първо изречение без условност са посочени „българските народни песни“ и Балкана – географски определител, но и културологема. Вече се е оформил следващият въпрос – защо в някои свои проявления „родното“ е с маска/маски, а в други – не?

„На Острова на блажените“ се представя като *антология*. Това е жанр, питащ – възможна ли е българска литература? – твърди предговорът, с който Славейков отваря книгата⁵. „*Но въпросът е – голям въпрос! – дали е възможна една антология от творения на български поети*“ (с. 5). Антологичният подбор се осъзнава като ценностен избор, като жест на представяне на характерологичното, което може да бъде разпознато и открито сред случайното. Негативистичното твърдение: „*нашата поезия още не е добила нито характерна, нито своя физиономия*“ (с. 5) съдържа в себе си модернистичния тезис за „създаване“ на традицията. Генеалогичното подреждане на миналото обвързва народните песни и лириката като съвременен жанр, в който „най-напред и най-добре се откроява *душата*“ на „един народ“ (с. 5).

Чернови на Пенчо Славейков показват, че зад условното име Доре Грудта той е обмислял да прояви черти на Петко Славейков⁶ – културната фигура на Възраждането, в която авторите от „Мисъл“ *разпознават своята естетическа предистория*. Резултатът обаче е друг – *модерна редакция на традицията*. В единен творчески рефлекс, в обобщен образ на автор се наслагват събирателската страст на стария Славейков „сам е събирал народни песни, изучавал ги е“ и стилизаторското отношение към народната песен у модерния творец „*интимна връзка, която художествената песен трябва да има с народното творчество*“ (с. 22, 23). Естетически е постановено общото между „*наивното народно творчество*“ и мал-

⁴ Според А. Тодоров „Би могла да се направи цяла карта (неоттоваряща пряко на българската) на Острова на блажените по редицата конкретни посочвания в антологията на географски места“. Цит. по: Неделчев, М. *Завръщане към „На Острова на блажените“*. – Цит. изд, с. 7.

⁵ Всички следващи цитирания са по пос. изд.

⁶ Неделчев, М. Цит. съч., с. 7.